

argesse. Det forekommer mig, at det havde været det Naturligste, om det ærede Medlem ved denne Leilighed, ved at kræve en anden Edsformel, som bedre stemmende med hans religiøse Standpunkt, havde gjort Sit til at fremkalde den. Det har han imidlertid ikke gjort; men det forekommer mig ikke at kunne fritage os Andre for at gjøre Bort dertil, og jeg vil derfor udtale det Ønske, at der fra Regjeringens eller fra anden Side maa blive gjort Forsøg paa at tilveiebringe en saadan Edsformel. Det vil have sin Betydning ikke blot paa Rigsdagen, men ogsaa i de almindelige borgerlige Forhold. Saavidt mig bekjendt, bliver en Fornegter, som aabent erklaerer sin Overbevisning, ikke stædet til Ed ved de almindelige Domstole, og selv om det ærede Medlem kan anføre en Skrivelse fra Justitsministeren i modsat Retning, staar den vistnok i Strid med den almindelige Opfattelse af dette Forhold. Er det Tilfælde, at Mennesker, der ikke have Tro paa de Christnes eller Jødernes Gud, ikke kunne komme til at aflægge Ed for Domstolene, forekommer det mig, at det er et Indgreb i deres Borgerret, at de stilles ringere end andre Medborgere, og derfor ønsker jeg baade for Samvittighedsfrihedens og for den borgerlige Eigheds Skyld, at vi maa faae en saadan Edsformel ogsaa i de almindelige borgerlige Forhold.

Alberti: Efter min Opfattelse, er det Forslag, som er fremsat her til Beslutning, aldeles ubespiet. De ærede Forslagsstillere have sat ind i Forslaget, at vor høitærede Formand ensidig har tilsidefat sin Forpligtelse til at tage det ærede Medlem for Svendborg Amts 6te Balgkreds (Brandes) i Ed, men Ensidsigheden er hverken opløst af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (Berg) eller fra den ærede Rigsdagsmands Side. Man skal tage Stillingen som den var den 16de November; det var den Dag, da Valget for Svendborg Amts 6te Balgkreds blev anerkjendt her, og det var umiddelbart efter denne Godkjendelse, at den høitærede Formand henvendte sig til det ærede valgte Medlem om Eden, men dengang var Stillingen ikke saadan, som den nu er, efter at det ærede Medlem idag har udtalt sig om, hvad han har sagt paa Langeland i Anledning af Valget. Jeg antager selvfølgelig, at den Beregning, som den ærede Rigsdagsmand her har givet om sine Udtalelser, er rigtig. Jeg antager da, at han har sagt til sine Velgere, at han vel hverken troede paa Jødernes eller de Christnes Gud, men at hans Gudsforhold var saa inderligt som nogen Anders, og at han var villig til at aflægge Eden. Men nu spørger jeg: Hvorfor kom ikke det ærede Medlem med den Oplysning til det Udvalg, som var nedfat til at prøve Klagen over hans Valg, eller her i Thinget, da Udvalgets Indstilling om Godkjendelsen af hans Valg var til Forhandling; hvorfor kom det ærede

Medlem ikke da med denne Oplysning? Derved at han idag har udtalt sig, erklaerer han, at han skyldte Thinget den Oplysning, men det er efter min Mening en Ensidsighed af det ærede Medlem, at han først idag udtaler sig derom, og netop paa Grund deraf faaer Forslagsstillerne Ret til at behæbre Formanden Ensidsighed. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne gif ganske rigtig ud fra, at efter Thingets Praxis tilkommer det Thingets Formand at modtage Edfæstelsen, men han skød ind, at denne Forpligtelse var tilsidefat, og det er det, de ærede Medlemmer ville bringe Thinget til at tro ved at sætte ind i deres Forslag, at det var en ensidig Beslutning eller en ensidig og dermed partiell Stilling, som Thingets høitærede Formand indtog, men det er det, jeg beskriver. Naar der til Thinget indkommer en Klage over Gylbigheden af Rigsdagsvalget, og denne Klage indeholder saa bestemt, som den langelandske gjorde det, Grunden til, at man fordrer Valget omstødt, nemlig Kandidatens Udtalelser om hans Tro paa Gud, og naar Thinget derefter nedfatter et Udvalg, og dette Udvalg gjør en motiveret Indstilling om, at Spørgsmaalet ikke henhører under dette Udvalg, men at det henhører andetsteds, til Exempel under Forretningsudvalget, — dette staar der nu ikke, men det kunde jo forudsættes — da finder jeg, at det ærede Medlem kunde have udtalt sig her, og da havde han afstaaret hele denne Forhandling, men da var han heller ikke bleven den Martyr, han nu vil gjøre sig til; da var han heller ikke bleven forfulgt af den Kjaede af Efterstræbelser, af hvilken han sagde, at Formandens Optraeden kun var et enkelt Led. Jeg tror, at hele den Affære, der her reises, beror derpaa, at det ærede Medlem skjulte, hvad han da var pligtig til at aabenbare her i Thinget, ligesaavel den Gang, som han har gjort det idag. Om den ærede Rigsdagsmands Udkomst til derefter at aflægge denne Ed, har jeg slet ingen Mening at udtale. Det bliver hans egen Sag. Jeg tror ogsaa, at det Samme fremgaar af den høitærede Formands omtalte Skrivelse. Den tilvante Praxis med Edsafleggelsen har jo bestandig været den, at det er overladt til Formandens Sjænsomhed at fordræ Eden og at modtage de edelige Bekræftelser fra de forskjellige Medlemmer. Den ærede Rigsdagsmand henviste til et Exempel, der passerede her i Saalen for 26 Aar siden, nemlig daværende cand. phil. Brøchners Edsafleggelse som Rigsdagsmand, jeg tror, det var for Fredericia. Jeg er maaske en af de Faa, som kjende hele denne Historie. Den paagældende Mand var samtidig med mig Student, og det blev ganske vist dengang omtalt, at han ikke kunde stædes til theologisk Examen, fordi han havde afgivet nogle Troserklæringer til det theologiske Fakultet, som Fakultetet fandt, maatte udelukke ham fra at tage denne Examen. Han var i kort Begreb det, som